เรื่อง ตำนานบ้านบ่อถ้ำ

The Office of Academic Resource Information Technology

รายละเอียด

เดิมหมู่บ้านบ่อถ้ำยังเป็นป่าดงดิบ เมื่อกว่า 100 ปีที่ผ่านมา ในบริเวณนี้เป็นแหล่งของสัตว์ป่านานาชนิดอาศัยอยู่ มีชาวบ้านชุดแรกซึ่งได้อพยพมาอยู่นั้นเป็นคนมาจากนครราชสีมามาหักร้างถางพงบริเวณหนึ่งที่เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านเป็นครั้งแรก เรียกบริเวณนั้นว่า "เนินมะดั่น" (เนินมะด่านหรือบางครั้งเรียกว่าโนนมะด่าน) ต่อมาในบริเวณนั้นมีผู้คนเริ่มอพยพมาอยู่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ มากขึ้นตามลำดับ จึงไม่สามารถจะขยายหมู่บ้านนั้นได้ เพราะบริเวณนั้นมีลักษณะเป็นโนนหรือเนิน จึงได้โยกย้ายมาตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นที่ตั้งในปัจจุบัน คือ หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 เมื่อผู้คนได้อพยพกันมากขึ้น จนกระทั่งมีผู้นำของกลุ่มคนในสมัยนั้นเป็นคนต้นตระกูล ดำสนิท ซึ่งได้รับบรรดาศักดิ์เป็น ขุน คือ ขุนคูหา (เดิมชื่อลายสด ดำสนิท)

บริเวณเดิมที่เรียกกันว่า "เนินมะดั่น" นั้น ซึ่งเป็นทุ่งนาและเป็นโนน ตามตำนานเล่าขานกันว่าบริเวณนั้นมีลักษณะเป็นเนิน มีปากถ้ำน้ำขังตลอดปี ชาวบ้านเกิดความสงสัยว่าน้ำมาจากไหน มีคนเคยลองเอาเป็ดและลูกมะพร้าวแห้งปล่อยทิ้งไว้หน้าปากถ้ำ ทั้งเป็ดและลูกมะพร้าวได้ลอยเข้าไปในถ้ำและหายไปโผล่ทีบริเวณล้ำน้ำปิงแถบหมู่บ้านที่มีชื่อว่า "บ้านแดน" ที่อยู่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ (ที่บริเวณนั้นอยู่เลยเขาหน่อที่เรารู้จักกันในนามถ้ำค้างคาว) และบางกระแสเล่าขานต่อกันมาว่าคนที่อาศัยแถบลบริเวณเขาหน่อ คือบริเวณถ้ำหลังพระใหญ่ที่วัดเขาหน่อลึกลงไปเป็นถ้ำ ด้านหนึ่งออกสู่แม่น้ำส่วนอีกด้านหนึ่งไม่รู้ว่าไปที่ใดหรือถ้ำไปสิ้นสุดที่ใด ชาวบ้านจึงได้นำลูกมะพร้าวแห้งปล่อยเข้าไปและเป็ดที่ชาวบ้านเลี้ยงไว้ฝูงหนึ่งของคนในแถบนั้นหาย

เข้าไปในถ้ำพร้อมกับลูกมะพร้าวจึงเกิดความสงสัย จนกระทั่งมีคนมาส่งข่าวว่าเป็ดฝูงนั้นไปโผล่บริเวณปากถ้ำที่หมู่บ้านบ่อถ้ำ ชาวบ้านชุดแรกที่มาตั้งถิ่นฐานนั้นจึงเรียกหมู่บ้านที่ตนอยู่ในว่า "เนินบ่อถ้ำ" ตามลักษณะพื้นที่ที่เป็นทั้งบ่อน้ำและทั้งถ้ำ ในปัจจุบันนี้บริเวณนั้นได้ยุบตัวลงดินจึงกลลปากถ้ำเกือบหมด ซึ่งเกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติทั้งสิ้น แต่ยังมีร่องรอยหลงเหลืออยู่ บริเวณเนินมะดั่นหรือโนนมะดั่นนี้ ชาวบ้านที่มาตั้งรกรากสมัยก่อนเล่าให้ฟังว่า เคยขุดเจอพวกสิ่งปรักหักพังเป็นซากอิฐหินโบราณ สันนิษฐานกันว่าบริเวณนี้เคยเป็นแหล่งที่มีอารยธรรมและเป็นชุมชนในอดีตมาก่อน สมัยแรกๆ บ้านบ่อถ้ำนันเป็นหมู่บ้านที่หาน้ำดื่มน้ำใช้ยากต้องนำเกวียนไปบรรทุกน้ำจากหมู่บ้านใกล้เคียงมาใช้สำหรับอุปโภคบริโภค ภายหลังมีผู้คนมาอยู่ที่หมู่บ้านบ่อถ้ำมากขึ้นจนเป็นหมู่บ้านใหญ่ขึ้นตามลำดับ จนต้องแบ่งแยกหมู่บ้านที่เกิดขึ้นมากมาย และมีความเจริญมากขึ้นจนต้องการแต่งตั้งผู้นำตำบลขึ้น (นายปลื้ม ธงชัย) และผู้นำบ่อถ้ำเดิมได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกำนัน หมู่บ้านบ่อถ้ำจึงเป็นที่ตั้งอยู่ตำบลในที่สุด

คำสำคัญ : บ้านบ่อถ้ำ

ที่มา : ประวัติอำเภอขาณุวรลักบุรี จังหวัดกำแพงเพชร. (2547). กำแพงเพชร : โรงพิมพ์ศรีสวัสดิ์การพิมพ์.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2019-09-05

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1237&code_db=610006&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology